ततस्तस्य दर्शनीयमदर्शयत् । इयं शय्या भगवतो यथाकाममिहोष्यताम् । प्रयतिष्यावहे प्रीतिमाहर्त्तुं ते तपोधन ! । अथ सूर्य्योऽतिचक्राम तेषां संवदतां तथा । अथर्षिर्नोदयामास पानमन्नं तथैव च । तमपृच्छत्ततो राजा कुशिकः प्रणतस्तदा । किमन्नजातमिष्टन्ते किमुपस्थापयाम्यहम् । ततः स परया प्रीत्या प्रत्युवाच नराधिपम् । औपपत्तिकमाहारं प्रयच्छस्वेति भारत ! । तद्वचः पूजयित्वा तु तथेत्याह स पार्थिवः । यथोपपन्नमाहारं तस्मै प्रादाज्जनाधिप ! । ततः स भुक्त्वा भगवान् दम्पती प्राह धर्म्मवित् । सप्तुमिच्छाम्यहं निद्रा बाधते मामिति प्रभो ! । ततः शय्यागृहं प्रार्थ्य भगवानृषिसत्तमः । संविवेश नरेशस्तु सपत्नीकः स्थितोऽभवत् । न प्रबोध्योऽस्मि संसुप्त इत्युवाचाथ भार्गवः । संवाहितव्यौ मे पादौ जागृतव्यञ्च तेऽनिशम् । अविशङ्कस्तु कुशिकस्तथेत्येवाह धर्म्मवित् । न प्रबोधयतान्तौ च तं तथा रजनीक्षये । यथा तथा महर्षेस्तु शुश्रूषापरमौ तदा । बभूवतुर्म्महाराज ! प्रयतावथ दम्पती । ततः स भगवान् विप्रः समादिश्य नराधिपम् । सुष्वापैकेन पार्श्वेन दिवसानेकविंशतिम् । स तु राजा निराहारः सभार्य्यः कुरुनन्दन ! । पर्य्युपासत तं हृष्टश्च्यवनाराधने रतः । भार्गवस्तु समुत्तस्थौ स्वयमेव तपोधनः । अकिञ्चिदुक्त्वा तु गृहान्निश्चक्राम महातपाः । तमन्वगच्छतां तौ तु क्षुधितौ श्रमकर्षितौ । भार्य्यापती मुनिश्रेष्ठस्तावेतौ नावलोकयन् । तयोस्तु प्रेक्षतोरेव भार्गवाणां कुलोद्वहः । अन्तर्हितोऽभूद्राजेन्द्र ! ततो राजाऽपतत् क्षितौ । स मुहूर्त्तं समाश्वास्य सह देव्या महाद्युतिः । पुनरन्वेषणे यत्नमकरोत् परमं तदा" ५२ अ० युधिष्ठिर उवाच । तस्मिन्नन्तर्हिते विप्रे राजा किमकरोत्तदा । भार्य्या चास्य महाभागा तन्मे ब्रूहि पितामह ! । भीष्म उवाच । अदृष्ट्वा स महीपालस्तमृषिं सह भार्य्यया । परिश्रान्तो निववृते व्रीडितो नष्टचेतनः । स प्रविश्य पुरीं दीनो नाभ्यभाषत किञ्चन । तदेव चिन्तयामास च्यवनस्य विचेष्टितम् । अथ शून्येन मनसा प्रविश्य स्वगृहं नृपः । ददर्श शयने तस्मिञ्छयानं भृगुनन्दनम् । विस्मितौ तावृषिं दृष्ट्वा तदाश्चर्य्यं विचिन्त्य च । दर्शनात्तस्य तु तदा विश्रान्तौ सम्बभूवतुः । यथास्थानन्तु तौ स्थित्वा भूयस्तं संववाहतुः । अथापरेण पार्श्वेन सुष्वाप स महामुनिः । तेनैव च स कालेन प्रत्यबुध्यत् स वीर्य्यवान् । न च तौ चक्रतुः किञ्चिद्विकारं भयशङ्किता । प्रतिबुद्धस्तु स मुनिस्तौ प्रोवाच विशांपते ! । तैलाभ्यङ्गो दीयतां मे स्नास्येऽहमिति भारत ! । तौ तथेति प्रतिश्रुत्य क्षुधितौ श्रमकर्षितौ । शतपाकेन तैलेन महार्हेणोपतस्थतुः । ततः सुखासीनमृषिं दम्पती संववाहतुः । न च पर्य्याप्तमित्याह भार्गवः सुमहातपाः । यदा तौ निर्विकारौ तु लक्षयामास भार्गवः । तत उत्थाय सहसा स्नानशालां विवेश ह । क्लृप्तमेव तु तत्रासीत् स्नानीयं पार्थिवोचितम् । असत्कृत्य च तत् सर्वं तत्रैवान्तरधीयत । स मुनिः पुनरेवाथ नृपतेः पश्यतस्तदा । नासूयाञ्चक्रतुस्तौ च दम्पती भरतर्षभ ! । अथ स्नातः स भगवान् सिंहासनगतः प्रभुः । दर्शयामास कुशिकं सभार्य्यं कुरुनन्दन ! । स हृष्टवदनो राजा सभार्य्यः कुशिको मुनिम् । सिद्धमन्नमिति प्राज्ञो निर्विकारो न्यवेदयत् । आनीयतामिति मुनिस्तञ्चोवाच नराधिपम् । स राजा समुपाजह्रे तदन्नं सह भार्य्यया । मांसप्रकारान् विविधांञ्छाकानि विविधानि च । रसालापूपकांश्चित्रान्मोदकानथ खाण्डकान् । रसान् नानाप्रकारांश्च वन्यञ्च मुनिभोजनम् । फलानि च विचित्राणि राजभोग्यानि भूरिशः । बदरेङ्गुदकाश्मर्य्यभल्लातकफलानि च । गृहस्थानाञ्च यद्भोग्यं यच्चापि वनवासिनाम् । सर्वमाहारयामास राजा शापभयात्ततः । अथ सर्वमुपन्यस्तमग्रतश्च्यवनस्य तत् । ततः सर्वं समानीय तच्च शय्यासनं मुनिः । वस्त्रैः शुभैरवच्छाद्य भोजनोपस्करैः सह । सर्वमादीपयामास च्यवनो भृगुनन्दनः । न च तौ चक्रतुः क्रोधं दम्पती सुमहामती । तयोः सम्प्रेक्षतोरेव पुनरन्तर्हितोऽभवत् । तथैव च स राजर्षिस्तस्थौ तां रजनीं तदा । सभार्य्यो वाग्यतः श्रीमान्न कोपं स समाविशत् । नित्यं संस्कृतमन्नन्तु विविधं राजवेश्मनि । शयनानि च मुख्यानि परिषेकाश्च पुष्कलाः । वस्त्रञ्च विविधाकारमभवत् समुपार्ज्जितम् । न शशाक ततो द्रष्टुमन्तरं च्यवनस्तदा । पुनरेव च विप्रर्षिः प्रोवाच कुशिकं नृपम् । सभार्य्यो मां रथेनाशु वह यत्र ब्रवीम्यहम् तथेति च प्राह नृपो निर्विशङ्कस्तपोधनम् । क्रीडारथोऽस्तु भगवन्नुत सांग्रामिको रथः । इत्युक्तः स मुनी राज्ञा तेन हृष्टेन तद्वचः । च्यवनः प्रत्युवाचेदं हृष्टः परपुरञ्जय ! । सज्जीकुरु रथं क्षिप्रं यस्ते